

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ КОЛОЇДНОЇ ХІМІЇ ТА ХІМІЇ ВОДИ ім. А.В. ДУМАНСЬКОГО

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою
Інституту колоїдної хімії та хімії води
ім. А.В. Думанського НАН України
пр. № 10 від «23» 10 2023 р.

Голова Вченої ради
Інституту колоїдної хімії та хімії води
ім. А.В. Думанського НАН України
академік НАН України
 В. Гончарук Владислав ГОНЧАРУК

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

“СИСТЕМНИЙ ПІДХІД ДО ОФОРМЛЕННЯ НАУКОВИХ ПРАЦЬ”

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	10 - ПРИРОДНИЧІ НАУКИ
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	102 - ХІМІЯ
СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ	КОЛОЇДНА ХІМІЯ ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА
РІВЕНЬ ОСВІТИ	ТРЕТІЙ (ОСВІТНЬО-НАУКОВИЙ)

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Д.х.н., ст. наук. співр. Інституту колоїдної хімії та хімії води
ім. А.В. Думанського НАН України
Балакіна Маргарита Миколаївна

(підпис)

Д.х.н., ст. наук. співр. Інституту колоїдної хімії та хімії води
ім. А.В. Думанського НАН України
Дульнева Тетяна Юріївна

(підпис)

Програму затверджено на засіданні Вченої ради
Інституту колоїдної хімії та хімії води ім. А.В. Думанського НАН України
протокол № 10
від «23» 10 2023 року

Вчений секретар

Людмила ЮРЛОВА

ВСТУП

Програму обов'язкової навчальної дисципліни «**Системний підхід до оформлення наукових праць**» складено відповідно до концепції освітньої діяльності підготовки «**доктора філософії**» в галузі 10 Природничі науки за спеціальністю **102 - Хімія**.

Предметом навчальної дисципліни є сучасні вимоги та правила написання і оформлення наукової статті як закінченого міні-дослідження за обраною темою за використання міжнародних наукометричних та пошукових електронних ресурсів інформації різного рівня.

Міждисциплінарні зв'язки: Навчальна дисципліна «**Системний підхід до оформлення наукових праць**» згідно з навчальним планом належить до циклу дисциплін загальної підготовки, яка викладається на 2 курсі аспірантури, та відноситься до дисциплін вільного вибору за спеціальністю 102 – Хімія.

Нормативна навчальна дисципліна «**Системний підхід до оформлення наукових праць**» є складовою циклу загальної підготовки фахівців освітньо- кваліфікаційного рівня «**доктора філософії**» та вивчається після освоєння дисципліни «**Сучасні принципи організації та проведення наукових досліджень**», є альтернативою вивчення дисципліни «**Розробка дисертаційного проєкту**».

Матеріал курсу служить теоретичною основою для формування умінь та навичок, необхідних для опанування основних методологічних, етичних, стилістичних та технічних принципів та правил написання та оформлення наукової статті на основі самостійного та фахового аналізу і викладення експериментальної інформацію.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета навчальної дисципліни:

- освоїти сучасні теоретичні та практичні методології формування, написання та оформлення результатів власної наукової роботи у вигляді фахової наукової статті;
- фахово орієнтуватися у наукометричних та пошукових електронних ресурсах наукової інформації;
- системно використовувати набуті теоретичні та практичні знання для формування якісної статті в області наукової тематики дослідження.

1.2. Основні завдання навчальної дисципліни:

- набуття самостійності та фаховості у систематизуванні, аналізу та викладанні отриманої експериментальної інформацію;
- здатність до використання наукометричних та пошукових електронних ресурсів інформації різного типу;
- вміння добирати та аналізувати широкий спектр сучасної літератури за напрямком досліджень;
- опанування способів викладання матеріалу досліджень;
- знання ключових структурних компонентів наукової праці.

Аспірант з даної дисципліни повинен знати базові теоретичні та практичні основи роботи із літературними паперовими та електронними джерелами наукової та експериментальної інформації.

Згідно з вимогами концепції освітньої діяльності аспіранти після засвоєння навчальної дисципліни повинні:

знати:

- сучасні принципи формування команди для виконання наукових проєктів;
- принципів використання інформаційно-комунікаційних технологій та технічних засобів;

- шляхів організації та конструктивного проведення навчальних занять;
- представляти складну інформацію у зручній та зрозумілій спосіб;
- презентувати результати власного дослідження усно і письмово.

вміти:

- брати участь в обговоренні наукового дослідження у форматі усних презентацій під час наукових заходів;
- аналізувати дослідження інших науковців щодо нових оригінальних результатів, концепцій і теорій;
- вести переконливу фахову дискусію;
- формулювати теоретичну та експериментальну проблему, встановлювати шляхи її реалізації;
- чітко та переконливо викладати результати власного дослідження у дискусіях на наукових форумах.

В рамках даної дисципліни поглиблюються і розвиваються такі компетенції:

❖ ***Загальні (універсальні) компетенції:***

Здатність виконувати наукові дослідження в групі, розуміючи відповідальність за результати роботи, вимоги дисципліни, планування та управління часом. Здатність розробляти та управляти науковими проектами, складати пропозиції щодо фінансування наукових досліджень.

Здатність до спілкування з різними цільовими аудиторіями, представляти складну інформацію у зручній та зрозумілій спосіб, презентації результатів власного дослідження усно і письмово, використовуючи відповідну лексику, методи, інформаційно-комунікаційні технології та технічні засоби.

Уміння спілкуватися із нефахівцями, певні навички організації та проведення навчальних занять.

❖ ***Спеціальні (фахові) компетенції:***

Здатність формулювати на сучасному рівні наукову проблему, робочі гіпотези досліджуваної проблеми, виконувати оригінальні дослідження в галузі хімії, досягати наукових результатів, які створюють нові цілісні знання, розв'язувати проблеми та задачі шляхом розуміння їх фундаментальних основ та використання як теоретичних, так і експериментальних методів, засвоєних з освітньо-наукової програми.

Навички презентації результатів власного наукового дослідження та проведення дискусії в усній та письмовій формі.

1. СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 60 годин/2 кредита ECTS.

Навчальна дисципліна містить один кредитний модуль

Модуль дисципліни та види занять

№	Розділи дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС	Обсяг навчальної роботи (в годинах)					Самостійна робота	Вид підсумкового контролю
			загальний обсяг	всього аудиторних	лекції	практичні	семінари		
1.	Вступ	2	60	1	1	-	-	2	
2.	Алгоритм формування наукової статті			13	5	8	-	22	
3.	Міжнародні наукометричні бази даних наукових публікацій			8	4	4	-	14	
	Разом	2	60	22	10	12	-	38	Залік

МОДУЛЬ

Тема 1. Вступ

Наукова стаття як особливий жанр публіцистики. Особливості наукової статті. Поняття про наукову статтю як про повноцінне міні-дослідження науковця за певною науковою темою.

Тема 2. Алгоритм формування наукової статті

Види наукових статей. Науково-теоретичні статті. Науково-практичні статті. Оглядові статті.

Авторські ідеї, розробки, висновки та рекомендації як основа викладення змісту наукової статті.

Експериментальна та теоретична частини роботи.

Новизна та актуальність як ключові фактори успішного викладення матеріалу.

Етапи підготовки до написання статті.

Тема статті як узагальнення отриманих власно експериментальних та/або теоретичних результатів досліджень.

Аналітичний огляд наукової інформації за темою статті.

Вибір журналу, що відповідає тематиці роботи. Схеми, діаграми, графіки, таблиці, рисунки як фактори узагальнення матеріалу майбутньої статті. Структура наукової статті.

Правила та особливості формування назви статті. Основні помилки процесу формування статті.

Тема 3. Міжнародні наукометричні бази даних наукових публікацій

Призначення, особливості та правила використання електронних ресурсів у наукових статтях.

Основні наукометричні показники. Індекс цитування. Індекс Гірша (h-index). Імпакт-фактор (ІФ або IF).

Поняття про наукометричну базу даних та мета її створення. Міжнародні наукометричні бази даних.

Реферативна база даних і науко-метрична платформа Scopus.

Функції доступу до авторитетних академічних журналів, збірників наукових праць та комплектів первинних наукових даних.

Імпакт-фактор наукового видання як ключовий концепт наукометричного апарату платформи.

Традиційні функції реферування журналів та функції архівування і багатовимірного аналізу досягнень вчених від імені установи.

Українські видання у базі Index Copernicus.

Спеціалізовані наукові системи пошуку наукової інформації різного типу.

Представлення журналів Національної Академії наук України у світових наукометричних базах.

Поняття про фахове видання. Система та критерії оцінки українських фахових видань. Вітчизняні хімічні журнали, що відносяться до категорій А та Б. Веб-сайт «Український індекс наукового цитування».

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. Вернигора Н.М. Написання сучасної наукової статті. Методичні рекомендації. К., Білий тигр, 2015. 28 с.
2. Шевчук Г.З., Гаврилюк Л.І., Гаврилюк Т.В. Основні вимоги до написання наукової статті: методичні рекомендації. Луцьк.: ВІППО., 2016. 76 с.
3. Кухарчук Є. Світові наукометричні системи. *Бібліотечний вісник*. 2014. № 5. С. 7-11.
4. ТОП-9 наукометричних баз даних. www.aspirantura.com.ua
5. Жабін О. Технологічні трансформації в бібліотеці: від бібліографування до наукометрії. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В.І. Вернадського*. 2015. Вип. 41. С. 346-360.
6. Наукометрія. www.ube.nlu.org.ua
7. Семенов О. М. Культура наукової української мови : навч. посіб. / О. М. Семенов. – Київ : Академія, 2010. – 215 с.

Допоміжна:

1. Методика написання наукової статті/ www.ukrwiki.uamir.org
2. П'ятницька-Позднякова І. С. Основи наукових досліджень у вищій школі : навч. посіб. / І. С. П'ятницька-Позднякова. – Київ, 2003. –116 с.

3. ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ: Залік.

4. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ:

Діагностика успішності навчання аспірантів під час проведення **лекційних занять:**

- виконання письмових контрольних робіт по питаннях лекційного курсу;
- усні екзаменаційні завдання.

Діагностика успішності навчання аспірантів під час проведення **практичних занять:**

- усне опитування;
- участь в обговоренні дискусійних питань.

Діагностика успішності навчання аспірантів під час виконання **індивідуальних завдань:**

- підготовка реферату.